

COMMISSIE VOOR HET BANK-, FINANCIE- EN ASSURANTIEWEZEN

Circulaire CBFA_2010_21 dd. 30 september 2010

Beheer van het liquiditeitsrisico

Toepassingsveld:

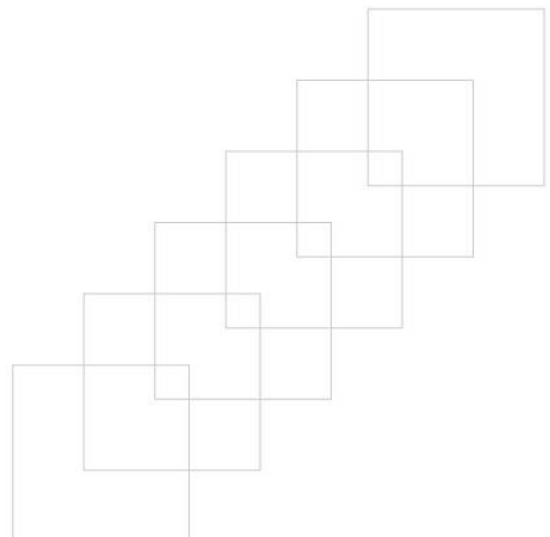
Kredietinstellingen, financiële holdings, vereffeninginstellingen en met vereffeninginstellingen gelijkgestelde instellingen.

Samenvatting/Doelstelling:

De CBFA voert vanaf 1 januari 2011 reglementaire kwantitatieve liquiditeitsnormen in voor kredietinstellingen naar Belgisch recht, Belgische bijkantoren van kredietinstellingen naar buitenlands recht, financiële holdings, vereffeninginstellingen en met vereffeninginstellingen gelijkgestelde instellingen en dit in de aanloop naar de invoering van internationale normen terzake. Deze reglementaire liquiditeitsnormen zijn gebaseerd op de CBFA 'Stress test ratio's' die sinds 2009 als observatieratio's worden gehanteerd. Deze circulaire geeft duiding bij het reglement van de CBFA van 27 juli 2010 (goedgekeurd bij koninklijk besluit van 3 september 2010) dat deze kwantitatieve liquiditeitsnormen invoert en herneemt voor het overige de in circulaire CBFA_2009_18 dd. 8 mei 2009 getroffen maatregelen inzake de actualisatie van de verwachtingen van de CBFA inzake adequate praktijken voor het beheer van liquiditeitsrisico's en de geïntensifieerde rapportering omtrent de liquiditeitspositie door de betrokken instellingen. Deze circulaire vervangt circulaire CBFA_2009_18 dd. 8 mei 2009 met ingang van 1 januari 2011.

Structuur:

1. Inleiding en context.
2. Invoering van reglementaire kwantitatieve liquiditeitsnormen.
3. Verwachtingen van de CBFA inzake adequate praktijken voor het beheer van liquiditeitsrisico's.
4. Rapporteringsfrequentie en -termijnen.

Mevrouw,
Mijnheer,

1. Inleiding en context.

Door middel van circulaire CBFA_2009_18 van 8 mei 2009 inzake het beheer van het liquiditeitsrisico scherpte de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen (hierna de CBFA genoemd) haar prudentiële aanpak van het liquiditeitsrisico van kredietinstellingen, financiële holdings, vereffeningsinstellingen en met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen aan in het verlengde van eerdere initiatieven. Concreet introduceerde de CBFA observatieratio's voor de liquiditeitspositie van deze instellingen op basis van de bestaande prudentiële rapportering, actualiseerde zij haar verwachtingen inzake adequate praktijken voor het beheer van liquiditeitsrisico's op basis van herziene internationale standaarden en intensifieerde zij de opvolging van de liquiditeitspositie van kredietinstellingen naar Belgisch recht en financiële holdings.

De circulaire CBFA_2009_18 van 8 mei 2009 voorzag een evaluatie van de impact van de getroffen maatregelen, een eerste maal in het laatste kwartaal van 2009, in het licht van de economische ontwikkelingen en de evoluties van het internationale overleg tussen toezichthouders over de prudentiële aanpak van het beheer van het liquiditeitsrisico van kredietinstellingen. In het kader van deze evaluatie wenst de CBFA vanaf 1 januari 2011 reglementaire kwantitatieve liquiditeitsnormen in te voeren voor kredietinstellingen naar Belgisch recht, Belgische bijkantoren van kredietinstellingen naar buitenlands recht, financiële holdings, vereffeningsinstellingen en met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen en dit in de aanloop naar de invoering van internationale normen terzake. Deze circulaire geeft duiding bij het reglement dat deze reglementaire kwantitatieve liquiditeitsnormen invoert en herneemt in secties 2 en 3 de overige in circulaire CBFA_2009_18 dd. 8 mei 2009 getroffen maatregelen. Deze circulaire vervangt dan ook circulaire CBFA_2009_18 dd. 8 mei 2009 met ingang van 1 januari 2011.

2. Invoering van reglementaire kwantitatieve liquiditeitsnormen.

De CBFA introduceert met ingang van 1 januari 2011 reglementaire kwantitatieve liquiditeitsnormen voor de liquiditeitspositie van kredietinstellingen naar Belgisch recht, Belgische bijkantoren van kredietinstellingen naar buitenlands recht, financiële holdings, vereffeningsinstellingen en met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen. De CBFA heeft daartoe bij reglement¹ kwantitatieve normen vastgelegd voor de liquiditeit van deze instellingen. Dit reglement gaat als bijlagen CBFA_2010_21-1 en CBFA_2010_21-2 bij deze circulaire. Het reglement van de CBFA van 27 juli 2010 werd goedgekeurd bij koninklijk besluit van 3 september 2010 en werd op 16 september 2010 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

De reglementaire kwantitatieve liquiditeitsnormen zijn gebaseerd op de CBFA 'Stress test ratio' die sinds 2009 als observatieratio's worden gehanteerd door de CBFA. Deze 'Stress test ratio' tracht weer te geven in welke mate de liquiditeitspositie van de betrokken instellingen bestand is tegen de impact van welbepaalde uitzonderlijke omstandigheden gedefinieerd in een stress scenario (combinatie van een instellingsgebonden en een algemene liquiditeitscrisis). De 'Stress test ratio' vergelijkt de in deze uitzonderlijke omstandigheden beschikbare liquiditeit bij een instelling (noemer van de 'Stress test ratio') met de op minder dan één week en op minder dan één maand vereiste liquiditeit bij de instelling in deze omstandigheden (teller van de 'Stress test ratio'). De 'Stress test ratio' wordt door de CBFA berekend aan de hand van de liquiditeitsrapportering vanwege de betrokken instellingen (tabellen 90.31 en 90.32). De wijze waarop deze 'Stress test ratio' werd gedefinieerd sluit aan bij de 'best practices' vastgesteld bij toezichthouders in ons omliggende landen en ligt in lijn met internationale voorstellen inzake geharmoniseerde kwantitatieve liquiditeitsnormen. De bijlage bij het reglement van 27 juli 2010 beschrijft omstandig de berekeningswijze van de in uitzonderlijke omstandigheden beschikbare liquiditeit van een instelling (noemer van de 'Stress test ratio') en de op minder dan één week en op minder dan één maand vereiste liquiditeit bij de instelling in deze omstandigheden (teller van de 'Stress test ratio').

Het reglement van 27 juli 2010 op de liquiditeit van kredietinstellingen, financiële holdings vereffeningsinstellingen en met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen bepaalt dat de in

¹ Reglement van de CBFA van 27 juli 2010 op de liquiditeit van de kredietinstellingen, financiële holdings, vereffeningsinstellingen en met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen.

uitzonderlijke omstandigheden beschikbare liquiditeit van de betrokken instelling steeds groter moet zijn dan of gelijk zijn aan de op minder dan één week en op minder dan één maand vereiste liquiditeit bij deze instelling in deze omstandigheden. De 'Stress test ratio's' van de betrokken instelling dienen dus op permanente basis lager dan of gelijk te zijn aan 100 % voor de posities op één week en één maand, en dit op geconsolideerde basis voor de financiële holdings, op zowel vennootschappelijke als geconsolideerde basis voor kredietinstellingen naar Belgisch recht² en vereffeningsinstellingen en met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen en op territoriale basis voor de Belgische bijkantoren van kredietinstellingen naar buitenlands recht. Dit betekent dat deze instellingen de extreme omstandigheden van het stress scenario kunnen weerstaan zonder een beroep te doen op noodliquiditeitssteun. Door de introductie van deze reglementaire kwantitatieve liquiditeitsnormen in de aanloop naar de invoering van internationale liquiditeitsnormen wenst de CBFA haar liquiditeitstoezicht op de betrokken instellingen te laten convergeren in de richting van de internationale consensus terzake.

Het hanteren van deze reglementaire kwantitatieve liquiditeitsnormen op zowel geconsolideerde als vennootschappelijke basis voor kredietinstellingen naar Belgisch recht impliceert dat de CBFA verwacht dat de betrokken instellingen over een acceptabele liquiditeitspositie beschikken, zowel op het niveau van de geconsolideerde instelling als op het vennootschappelijke niveau van de individuele instelling naar Belgisch recht.

De CBFA zal prudentiële maatregelen treffen ten aanzien van individuele instellingen gericht op het verbeteren van de liquiditeitspositie of het -beheer mocht dit, o.m. - maar niet uitsluitend - op basis van vermelde reglementaire kwantitatieve liquiditeitsnormen, noodzakelijk blijken. Zoals bepaald in artikel 43 van de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen en artikel 13 van het koninklijk besluit van 26 september 2005 houdende het statuut van de vereffeningsinstellingen en de met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen kan de CBFA in bijzondere gevallen afwijkingen toestaan ten aanzien van instellingen waarvan de voormelde reglementaire liquiditeitsratio's na 1 januari 2011 de 100 % norm overschrijden. Dit kan onder meer het geval zijn wanneer de door de instelling opgebouwde liquiditeitsbuffers worden gebruikt in extreme omstandigheden of bij een structurele overschrijding van de norm in het kader van het specifieke bedrijfsmodel van welbepaalde instellingen. De instelling dient daartoe bij een overschrijding van de norm onmiddellijk de CBFA op de hoogte te brengen, de redenen voor de overschrijding alsook de verwachte tijdsduur ervan toe te lichten en de maatregelen te beschrijven die de instelling zal treffen om terug aan de norm te voldoen. De CBFA kan een (tijdelijke) afwijking op de reglementaire kwantitatieve liquiditeitsnormen toestaan, desgevallend gekoppeld aan bijkomende voorwaarden (bvb. een verhoogde frequentie van rapportering, het activeren van het liquiditeitsnoodplan van de instelling, etc.).

Voor wat de toepassing van deze reglementaire kwantitatieve liquiditeitsnormen op basis van de geconsolideerde positie betreft, kunnen instellingen blijven opteren om de liquiditeitspositie van welbepaalde dochterondernemingen naar Belgisch en buitenlands recht buiten de consolidatieperimeter te laten door deze niet op te nemen in de liquiditeitsrapportering (tabellen 90.31 en 90.32) conform de bepalingen van artikel 2, § 5 het reglement van 27 juli 2010 op de liquiditeit van kredietinstellingen, financiële holdings, vereffeningsinstellingen en met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen.

3. Verwachtingen van de CBFA inzake adequate praktijken voor het beheer van liquiditeitsrisico's.

De CBFA blijft de in 2008 door het Baselcomité herziene internationale kwalitatieve standaarden inzake het beheer van liquiditeitsrisico's hanteren als haar verwachtingen inzake goede praktijken voor het beheer van liquiditeitsrisico's voor kredietinstellingen naar Belgisch recht, bijkantoren van kredietinstellingen naar buitenlands recht, financiële holdings, vereffeningsinstellingen en met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen. Hiertoe actualiseerde de CBFA – net zoals de andere leden van het Baselcomité en andere toezichthouders die zich op deze internationale standaarden beroepen - de bij circulaire PPB-2006-17-CPB vastgelegde kwalitatieve verwachtingen inzake het liquiditeitsbeheer van instellingen op basis van in september 2008 gepubliceerde goede praktijken van het Baselcomité terzake. Deze "Principles for Sound Liquidity Risk Management and Supervision" vindt U in bijlage CBFA_2010_21-3³ bij deze circulaire. De CBFA baseert de kwalitatieve beoordeling van de

² Kredietinstellingen naar Belgisch recht die moederonderneming zijn en een dochteronderneming van een andere kredietinstelling naar Belgisch recht die onderworpen is aan de liquiditeitsvereisten op basis van haar geconsolideerde positie moeten de in het reglement van 27 juli 2010 voorgeschreven liquiditeitsvereisten enkel naleven op basis van hun vennootschappelijke positie.

³ "Principles for Sound Liquidity Risk Management", Basel Committee on Banking Supervision, September 2008.

adequaatheid van de interne organisatie van het liquiditeitsbeheer op een toezicht van de naleving van deze principes. Deze hernieuwde internationale standaarden gelden als update van de "Sound Practices for Managing Liquidity in Banking Organisations" van het Baselcomité uit februari 2000 die de CBFA tot 2009 als leidraad hanteerde⁴.

4. Rapporteringsfrequentie en -termijnen.

Ten slotte handhaaft de CBFA de geïntensifieerde opvolging van de liquiditeitspositie van kredietinstellingen naar Belgisch recht en financiële holdings. De frequentie van de liquiditeitsrapportering (rapporteringstabellen 90.31-32-33) blijft dus opgevoerd van kwartaal- of semesterbasis naar een rapportering op maandelijks basis voor deze instellingen. Concreet verwacht de CBFA dat kredietinstellingen naar Belgisch recht en financiële holdings de periodieke rapporteringstabellen 90.31, 90.32 en indien van toepassing 90.33 met gedetailleerde informatie over de liquiditeitspositie van de instelling op maandelijks basis rapporteren en dit zowel op vennootschappelijke als geconsolideerde basis. De rapportering betreft telkens de positie op maandeinde na verwerking van alle verrichtingen. De rapporteringstermijn blijft verkort tot 15 bankwerkdagen na de rapporteringsdatum voor de tabellen 90.31 en 90.32 op vennootschappelijke basis en tot een maand en 7 kalenderdagen na de rapporteringsdatum voor de tabellen 90.31, 90.32 en 90.33 op geconsolideerde basis voor consoliderende kredietinstellingen naar Belgisch recht en voor financiële holdings⁵.

Belgische bijkantoren van kredietinstellingen naar buitenlands recht en vereffeningsinstellingen en met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen blijven tabellen 90.31, 90.32 en indien van toepassing 90.33 op driemaandelijks basis rapporteren. Evenmin zijn deze instellingen onderworpen aan de verkorting van de rapporteringstermijnen.

Om de kwaliteitscontrole te ondersteunen werden tevens een aantal bijkomende validatietests worden ingevoerd voor de liquiditeitsrapportering (tabellen 90.31-33) van alle rapporterende instellingen. Deze bijkomende validatieregels traden in voege vanaf de rapportering per 30 juni 2009. We verwijzen naar de CBFA website (http://www.cbfa.be/nl/ki/circ/pdf/cbfa_2010_19_validation.xls) voor een geactualiseerd overzicht van de vanaf de rapportering per 30 juni 2009 geldende validatieregels.

De bepalingen uit voorliggende circulaire brengen een aantal wijzigingen aan het in circulaire PPB-2006-17-CPB geformuleerde beleid aan. Voorliggende circulaire dient dan ook gelezen te worden als een aanvulling bij circulaire PPB-2006-17-CPB. De CBFA plant om de getroffen maatregelen en hun impact continu te evalueren in het licht van de economische ontwikkelingen en de evoluties van het internationale overleg tussen toezichthouders over de prudentiële aanpak van het beheer van het liquiditeitsrisico van kredietinstellingen. De CBFA onderschrijft mee aan de ontwikkeling van internationaal geharmoniseerde kwantitatieve liquiditeitsnormen en zal bij de invoering van deze normen overgaan tot een coördinatie van de bepalingen inzake liquiditeitsbeheer.

⁴ Concreet betekent dit dat in paragraaf 2.1 van afdeling 2, hoofdstuk 2 van de bijlage bij circulaire PPB-2006-17-CPB van 20 december 2006 de verwijzing naar het Baselcomité document uit februari 2000 wordt vervangen door een referentie naar het nieuwe document "*Principles for Sound Liquidity Risk Management and Supervision*" uit september 2008. Naar analogie wordt de opsomming van principes aangaande adequate beheerspraktijken uit paragraaf 2.4 van hoofdstuk 2 uit circulaire PPB-2006-17-CPB van 20 december 2006 vervangen door de in bijlage CBFA_2010_21-4 van voorliggende circulaire geactualiseerde opsomming van de verwachtingen van de CBFA ter zake.

⁵ De CBFA verzocht consoliderende instellingen die gebruik maken van de in circulaire PPB-2006-17-CPB voorziene optie om intern op groepsbasis gehanteerde liquiditeitsratio's te rapporteren om tevens de standaardrapportering op geconsolideerde basis (tabellen 90.31, 90.32 en 90.33) op maandelijks basis te rapporteren aan de CBFA volgens de verkorte rapporteringstermijn (een maand en 7 kalenderdagen na de rapporteringsdatum). De CBFA verzocht deze instellingen om haar ook de intern gehanteerde ratio's op maandelijks basis en volgens de verkorte rapporteringstermijn te bezorgen.

Bovenvermelde wijzigingen doen bovendien geen afbreuk aan het feit dat de CBFA verdere geïndividualiseerde prudentiële acties, zoals de dagelijkse opvolging van de liquiditeitsposities van of het opleggen van strengere of bijkomende kwantitatieve liquiditeitsnormen aan individuele instellingen, kan en zal blijven ondernemen zolang de omstandigheden het vereisen.

Een kopie van deze circulaire wordt naar uw commissaris of uw erkend revisor gestuurd.

De bij deze circulaire vermelde bijlagen zijn terug te vinden op de CBFA website.

Hoogachtend,

De Voorzitter,

Jean-Paul SERVAIS

- Bijlagen: - CBFA 2010 21-1 / Reglement van de CBFA van 27 juli 2010 op de liquiditeit van kredietinstellingen, financiële holdings, vereffeninginstellingen en met vereffeninginstellingen gelijkgestelde instellingen.*
- CBFA 2010 21-2 / Bijlage bij het Reglement van de CBFA van 27 juli 2010 op de liquiditeit van kredietinstellingen, financiële holdings, vereffeninginstellingen en met vereffeninginstellingen gelijkgestelde instellingen.*
  - CBFA 2010 21-3 / "Principles for Sound Liquidity Risk Management and Supervision", Basel Committee on Banking Supervision, september 2008.*
  - CBFA 2010 21-4 / Geactualiseerde opsomming van de verwachtingen van de CBFA inzake adequate praktijken voor het beheer van liquiditeitsrisico's.*